

FÅ SUCCES MED DINE PILE

AF MARTIN DAMSBO OG
HENRIK RASMUSSEN
GODE RÅD OG NYTTIGE TIPS
TIL, HVORDAN DU FÅR SUCCES
MED DINE PILE.

**EN MEGET VIGTIG DEL AF
SUCCES ER SKYTTENS PILE, UDEN
DE BEDSTE PILE VILLE
RESULTATERNE MANGLE.
HELLERE "SUPER" UDVALGTE
UNIKKE PILE END AT INVESTERE
DYRT I EN EKSTRA BUE.**

Pilene skal jo passe til buens type, pund, træk længde osv., og her råder vi alle, også de unge elite skytter til at investere i de allerbedste typer pile og ser gerne bort fra at de måske kun holder en sæson, fordi skytten er i udvikling og vokser. Vi prøver dog altid at give det bedste råd også økonomisk set. Et eksempel er vores komet Simon Mikkelsen som fik ny Apex bue i foråret. Simon's pund styrke var tæt på 50 pund og 28" i træklængde. Valget blev 12 X10 type 450 og wupti den ene PR efter den anden. Nu er Simon røget i vejret og hans styrke er

vokset og hans pile kan ikke som de er lavet nu, klare en sæson mere. Træklængden er steget og pund styrken er røget op, så Simon skal en sparring op i pile valg når sæsonen 2010 starter. Hvis Simon havde valgt andre pile, som måske ville havde klaret 2010 sæsonen, så ville hans resultater nok ikke havde været helt så flotte, fordi pilene ikke passede til hans bue og setup. Der findes så en mellem løsning for Simon, som er at korte hans pile op, så de bliver stivere og flytte pilehylden lidt ud fra håndsektionen (overdraw), men det er kun en nødløsning indtil nye 410 skafter købes. Husk altid at få råd om pile køb af din forhandler.

**Betydningen af de rigtige pile er enorm,
men at kunne udvælge dem er unikt!**

Ved indkøb af alle pile skafter og spidser, findes der en tolerance. X10 skafter fra

Easton siger f.eks.

+ - 1,5 grains (3 i alt). På spidserne findes også en lille tolerance, den er oftest + - 1 grain. (2 i alt).

Vi har testet pilevægtens indflydelse på hvor den rammer i en skydemaskine og blev overrasket.

På en compound bue med 60 pund (max) og på 70 meter, der har hvert grain 1 til 2 cm højde forskel,

det er ikke meget, men på 90 meter bliver det så mere og får endnu større betydning.

(SE BILLED 1)

Den unikke udvælgelse af nye skafter kan skabes hvis du kan slå dig sammen med en eller flere andre skytter, som samtidig skal investere i samme nye pile som dig, både type og C tal. (C=vægt kategori.)

Forestil dig 3 dusin nye pile som kan udvejes og du får 12 stk. som vejer ens, de to andre bue kammerater / veninder som indkøbet er lavet sammen med, de får også hver 12 pile som er ens.

Samme fremgangsmåde med spidserne, alle 36 vejes og deles indbydes.

Nu har du 12 pile og spidser hvor tolerance i alt kan komme helt ned på 1 til 1,5 grain og det er flot.

Dine 12 skafter og spidser skal nu have hvert sit nummer, som du skal bevare hele vejen igennem.

Vægten på den færdige pil:

Dette emne er der 2 meninger om – enten parre du de tungeste skafter med de letteste spidser, så

den lille forskel på vægten bliver udlignet, dette er tit brugt.

Ifølge Niels Baldur som har forsket meget i dette, skal man file eller slibe lidt af de tungeste spidser, så alle spidser ender 100% på samme vægt. Forskellen på de to fremgangs måder er minimal.

På den ene måde får du den statiske balance ens, på den anden total vægten ens. Det er selvfølgelig bedst at opnå begge ting, hvor alle skafter og alle spidser er 100% ens, men

BILLED 1: Øverst gruppe vejer 3-4 grains mindre en nederste gruppe, skudt på 90 meter.

det bliver meget svært.

Oftes ender vore pile med en mellemting, hvor spidserne er + - 0,2 grains, som så parres med skafterne.

Vent til allersidst med at lime spidserne i skafterne.

Afkortning af skafterne:

Nu er det tid til at korte skafterne af. – En god ledetråd er at pilen har en tomme ud over hylde, for at holde FOC korrekt. På X10 skafter er det en ledetråd at afkorte 1/3 bag og 2/3 i front, så pilens balance bevares, da de traditionelle X10 er koniske. Alle andre typer skafter kan afkortes i fronten.

Efter at du har afkortet skafterne findes der lidt snavs inde i skaftet. På tynde udendørs pile er det svært

at få ud, men et langt stykke tyndt svejse tråd, med en micro lille tøjstump, kan hjælpe til at du får tørt skaftet af indvendigt. Evt. dyp tøj stumpen i propylalkohol så glider den lettere igennem.

Husk at spørge din forhandler om råd inden du korter skafterne af.

Balance punktet på dit skaft:

Næste skridt er at finde dine nye skafters balance og vægt fordeling, som er den lille forskel skafterne har i godstykkelsen.

Denne test kan laves på to måder, en meget nøjagtigt og tidskrævende og en hurtig mindre nøjagtigt.

Den mest nøjagtige er i et vandbad, som nemmest gøres i en tagrende stump med ender på, hvor skaftet skal snurres for at se det tungeste punkt som skaftet har.

To små stumper plast (f.eks. stump af en nock) eller andet der kan udgøre ende propper til skaftet, så luftet i skaftet kan holde det flydende. Ved nogle typer skafter og længder synker det til bunds. En god portion køkken salt kan hjælpe til at skaftet flyder i overfladen af vandbadet.

Selv om dit skaft synker lidt, kan du stadig snurre det og se hvor balance punktet er. Alle skafter testes og der markeres hvor skaftet finder sin balance i vandet.

Dette punkt skal bruges til når nock og fane montagen skal starte.

Det enkle og hurtige måde at finde balancen på, er f.eks. 2 indendørs skafter som skal ligge på et lige

og stabilt bord. Ved at lade dine nye skafter, et efter et, trille på de to lige og jævne rør, vil dit nye skaft langsomt stoppe og svinge, mod det punkt hvor skaftet er tungest.

Igen markere du punktet til fane og nock montage.

Denne metode er ikke helt nøjagtig, men kan bruges i tidspres. Under begge test vil du opdage at nogle skafter er mere skæve i vægt fordelingen end andre, men blot du har samme punkt på hver, er det muligt at samle dine nye pile så ens som overhovedet muligt.

Om du foretager testen før eller efter du har afkortet dine skafter er op til dig, blot det at

dit vandbad skal være noget længere, når skafterne er i fuld længde.

Rens og affedt dine skafter:

Efter testen men inden montage skal du tørre dine skafter af for vand rester og snavs.

Advarsel! Acetone er for kraftigt at bruge.

Renset benzin eller icopropyl alkohol er mere blidt at bruge.

Husk at din markering og nummer skal bevares så du ikke tørrer for kraftigt på det punkt.

Snavs inde i skafterne! Hvis dine propper lod vand sive ind i skaftet, burde du tørre inde i en gang til.

Nockerne skal monteres:

12 nye nocker monteres og her er det vigtigt at din markering fra balance testen sættes 100% ens ud frasamme punkt på hver pil.

Drejer du nocken vil du flytte balancen og dit vandbad test er forgæves.

Husk at nogle nock typer kan være løse i tilpasning til skaftet. Især Beiter har en svaghed her og titmå vi ridse på nock indsatsen, så nocken går stramt ned i skaftet. Løse nocker er ikke godt.

Drej nocken så vægt/ balance mærket enten ender ned eller op ad. Det vil mindske et sidevejs udsving pileskaftet har i skuddet, når kraften fra buen skal få pilen op i hastighed, da udsvinget som regel altid starter mod det blødeste punkt på skaftet, som så burde vende enten ned eller op.

På compound buer skal pilehylden fjedre og

dæmpe pileskaftets udsving, derfor vendes punktet op eller ned ad, på recurve buer drejes punktet 90 grader, så afbøjning sker ud for plonger.

Wrap tape:

Wrap tape er en opfindelse som skåner dine skafter hvis de skal fanes om, men wrap tape har også en fordel i holdbarhed, da du med den rette lim og activator kan få limningen til at holde ekstremt godt.

Din forhandler kan rådgive dig om den bedste lim og brug af dette.

Husk at affedte dine skafter inden montage af wrap tapen.

Wrap tape tilpasses i længde og radius på dit skaft. Omkredsen på dit skaft kan fås ved at bruge denne formel: $\text{Diameter} \times 3,1425 + 1$ til 2 mm. Lave en prøve inden du skærer eller klippe alle 12 wrap tape. Wrap tapen holder bedst med et lille overlæg.

Fanerne monteres:

Nu er du klar til at montere fanerne. Husk at affedte wrap tapen. Vi bruger en ren klud med vores activator som følger med limen, men det virker ikke ved alle fane og wrap typer, så her er det vigtigt at spørge din forhandler om råd.

Det er vigtigt at du affedte dine faner på lime fladen. Brug en vatpind som udskiftes ofte og igen spørg din forhandler om råd, da vores erfaring er at activator væsken er god med FFP faner og ikke ved Arizona faner. Påfør et tyndt lag lim på fanen som dækker hele trædefladen, også er det bare omhyggelighed resten. Husk at vente ca. 2 min med hver fane, så limen er tør.

Hvis du bruger for meget lim, vil det flyde ud. Overskud tørres af med en klud.

Efter skaftet er færdigt, gives 3 små lim klatter i spidsen af fanen. (Holder lidt ekstra ved gennemskud)

Når du har samlet alle 12 skafter og inden du skal lime dine spidser i, kan du kontrol veje dit arbejde

Din tolerance bør ikke overstige 2 grains, hvis alting er udført som beskrevet.

Spidserne monteres:

Montering af spidser gøres med smelte lim. Pas på du ikke varmer for meget på skaftet, da skafterne ikke tåler vildt meget varme.

Hold på skaftet langt oppe mod spidsen, så du kan mærke varmen.

Det er spidsen som skal varmes så limen smelter og ikke dit skaft.

Spidserne nr.1 til nr.12 parres med skafterne nr.12 til nr.1, så vægten udlignes.

Overskud af lim tørres af straks når du har sat spidsen i. Hvis du venter til limen er tør, hvor limen skal tages af i en klump, kan den rive lidt i kulfiberen, hvis det er sådanne pile du har.

Vær obs. på evt. overtryk i skaftet (luften bliver presset sammen), da det vil trykke spidsen lidt ud, indtil limen er tør. Du kan undgå dette ved at holde spidsen i bund på bordkanten eller med en tang.

Nu har du 12 unikke pile som er klar til en verdens rekord. Dem kan man godt spare lidt på, ved at træne med ældre og mere slidte pile..... Husk at have nummer og initial på dine skafter og hold øje med pile som konstant går udenfor gruppen. Evt. drej nock til ny fane hvis en pil driller.

Du skal altid rådføre dig med din forhandler om indkøb, afkortning, "alle vigtige detaljer". Husk dine pile er en af de vigtigste ting for din som bueskytte.

God fornøjelse!
Martin Damsbo & Henrik Rasmussen.